

GRADISOV VESTNIK

Leto XXVIII
Ljubljana, julij 1986
Štev. 338

Med največjimi delovnimi organizacijami v Sloveniji

Gradis na 12. mestu

Gospodarski vestnik je v številki od 11. julija letos že osmič objavil seznam 300 največjih delovnih organizacij v Sloveniji. Tudi letos so delovne organizacije razvrščene po velikosti dohodka v letu 1985. To je sicer nekoliko drugače, kot je v navadi pri nekaterih drugih seznamih, ki jih delajo druge jugoslovanske revije, daje pa nekoliko realnejšo sliko gospodarjenja.

Kljub temu, da seznam izhaja že osmo leto zapored, pa so primerjave žal le deloma mogoče, predvsem zaradi številnih sprememb, ki jih pri nas skoraj vsako leto doživlja način obračunavanja finančnih rezultatov poslovanja.

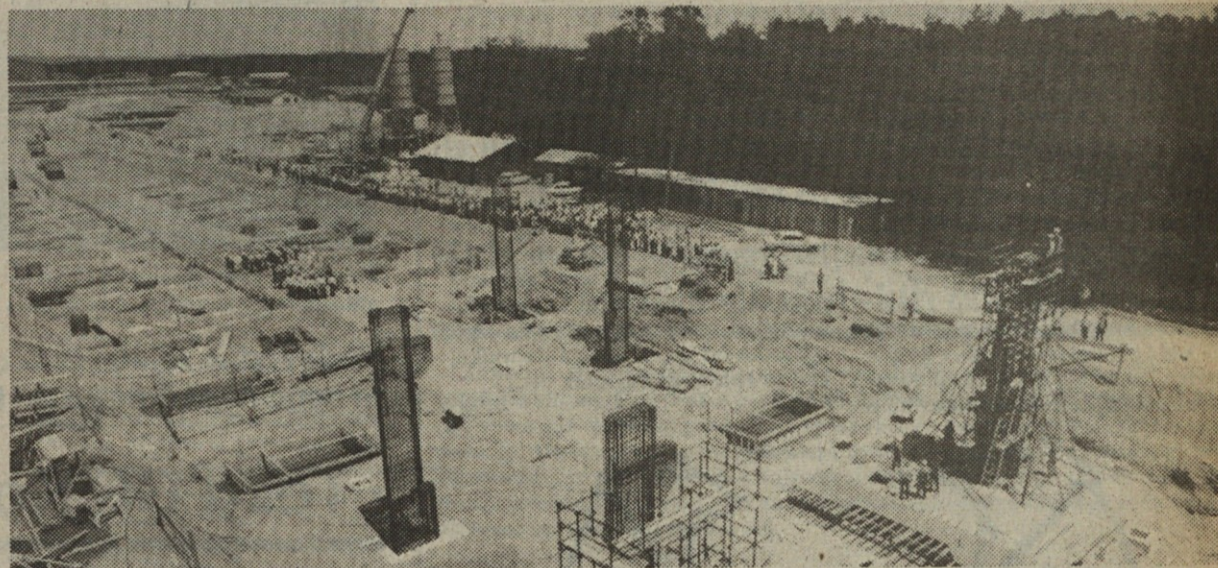
Klju vsemu pa na seznamu, glede na lansko leto, ni veliko sprememb. Oglejmo si seznam prvih desetih. Na prvem mestu je Železarna Ravne (leto prej na šestem), ki je dosegla 13,7 milijarde dohodka, drugo mesto je obdržala Železarna Jesenice s 13,2 milijarde dinarjev. Tudi na tretjem mestu ni sprememb. Ohranil ga je Rudnik lignita Titovo Velenje z 12,3 milijarde dinarjev. Iz prvega je na četrto mesto zdrsnil TAM Maribor (dohodek 12,1 mia. din), iz devetega pa se je na peto mesto prebila Nuklearna elektrarna

v Krškem (11,1 mia. din). Na šesto, sedmo in osmo mesto so se prebile delovne organizacije iz 14., 25. in 21. mesta in sicer ŽG Ljubljana (10,9 mia. din), Univerzitetni klinični center Ljubljana (9,9 mia. din) in Sava Kranj (9,3 mia. din). Deveti je SCT in, tako kot leto prej, na desetem mestu Mura iz Murske Sobote (9,1 mia. din).

Cveto Pavlin

Podrobneje si oglejmo kako so razvrščene gradbene delovne organizacije:

Mesto		Ime OZD	Dohodek	zaposlenih	Mesto	
1985	1984				1985	1984
9.	8.	SCT-Obnova	9.393.859	7.310	3.	3.
12.	17.	Gradis	9.076.060	6.516	4.	5.
62.	59.	Pionir	4.473.067	4.216	17.	17.
67.	110.	Smelt	4.356.435	332	293.	295.
69.	86.	Salonit	4.225.872	2.607	45.	46.
78.	100.	Geološki zavod	3.987.705	2.251	72.	82.
95.	98.	Ingrad	3.608.429	3.073	32.	30.
103.	81.	Konstruktor	3.356.629	3.105	30.	19.
127.	184.	Primorje	2.850.186	1.974	90.	92.
129.	141.	Grosuplje	2.835.742	2.512	53.	51.
145.	195.	Gradbinec	2.531.060	1.748	102.	112.
146.	153.	Vegrad	2.526.175	1.780	99.	84.
149.	147.	Gorica	2.485.024	1.638	113.	116.
156.	183.	Beton	2.414.712	2.001	87.	87.
206.	232.	Stavbar	1.871.859	1.384	142.	122.
232.	—	Kograd	1.690.905	1.268	157.	—
234.	—	Stavbenik	1.688.375	1.263	159.	—

Polaganje temeljnega kamna za novo elektrolizo v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem. To je pomembna investicija tako za Gradis, kot za širšo skupnost.

Gradis je pridobil delo pod zelo težkimi pogoji

Položen temeljni kamen za elektrolizo v Kidričevem

Z zalitjem temelja betonskega nosilca z betonom so tudi uradno pričeli realizirati projekt modernizacije proizvodnje primarnega aluminija v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem.

»Projekt, ki ga moramo končati v predvidenem roku, pomeni odgovor današnje generacije delavcev in strokovnjakov TGA, ki ima za razliko od prejšnjih neprimerno manj izbire, zato pa tudi neprimerno več odločnosti, da ga izvede.

Svojevrstno potrditvev realnosti, predvsem pa nujnosti, pomeni odziv porabnikov aluminija in polizdelkov iz vse Slovenije, pa tudi drugih republik, ki že več kot dve leti, kljub

Nadaljevanje na 3. strani

Iz vsebine:

- Višje porodniško nadomestilo že jeseni?
- Kakšni so stanovanjski standardi?
- Ali se bo LIO do konca leta rešil izgub?
- OGP je letos med najboljšimi tozdi v Gradisu
- SPO zmagovalec 32. letnih iger

Ali bo že jeseni nadomestilo med porodniškim dopustom 100-odstotno

Višje nadomestilo?

Odbor za razvoj družbenega varstva otrok pri Skupščini skupnosti otroškega varstva Slovenije je sprejel pobudo za spremembo samoupravnega sporazuma o porodniškem dopustu in sicer v tistem delu, ki zadeva nadomestila. Porodnice naj bi prejemale nadomestilo v višini svojega osebnega dohodka, torej takšno, kot če bi delale.

Nadomestilo osebnega dohodka, ki ga prejema sedaj v času porodniškega dopusta, dosega komaj 70 odstotkov ali še manj zneska, ki bi ga prejemale, če bi delale.

Pri tem gre le za uresničitev že dogovorjenega, da mora upravičenka dobiti 100-odstotno nadomestilo. To namreč ni bilo doseženo z zdajšnjim načinom izračunavanja nadomestila, čeprav je bil sistem spremenjen pred dvema letoma zato, da nadomestila ne bi preveč zaostajala za

osebnimi dohodki. Razlog za ponovno zaostajanje nadomestila je visoka inflacija.

S tem, ko bi izenačili nadomestilo z osebnim dohodkom, bi se tudi v temeljnih organizacijah združenega dela izognili precejšnjemu administriranju, ki ga zahteva zdajšnji sistem.

O pobudi bo razpravljala Skupščina skupnosti otroškega varstva predvidoma v septembru 1988.

Odd. za soc. in zdrav. varstvo

Osebnih dohodkov v Gradisu še vedno zaostajajo

Nova vrednost točke — 1,8 din

S prvim junijem smo v Gradisu zvišali akontacijsko vrednost točke na 1,80 din. To je že peto povišanje v letošnjem letu, če štejemo za prvo januarjsko, ko je bila točka vredna 1,00 din.

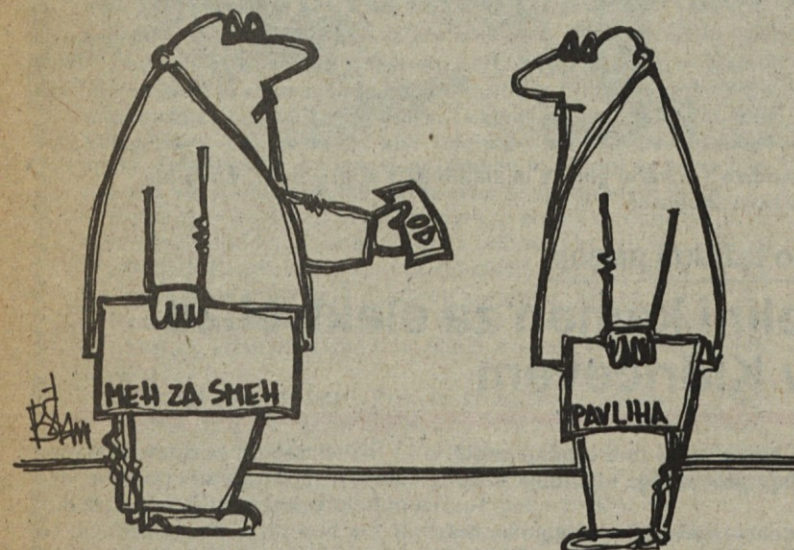
Iz analize osebnih dohodkov za januar — maj 1986 je razvidno, da znašajo izplačani OD v tem obdobju 78.998 din (neto), s poračunom za lansko leto pa 84.416 din na mesec. Nominalno povečanje OD v prvih petih mesecih letos — v primerjavi z enakim obdobjem lani — znaša 141,8 odstotkov, realno pa 29,5 odstotkov ob upoštevanju 86,6-odstotne rasti življenjskih stroškov v tem času v Sloveniji.

Kljub dosedanjemu povečanju OD kaže primerjava z OD v gospodarstvu, da smo v prvih štirih mesecih letos imeli za 8,8 odstotkov nižje

OD (Gradis 79.921 din, gospodarske organizacije v Sloveniji 87.643 din). V istem obdobju smo zaostajali tudi za OD v gradbeništvu, in to za 1,1 odstotek.

V prvih petih mesecih letos je Gradis dosegel 25.085 milijonov din celotnega prihodka, kar je nominalno za 149 odstotkov več kot lani v tem času, dohodek pa je večji za 127 odstotkov. Za OD v tem času smo porabili 3569 milijonov, to je za 155 odstotkov več kot lani in znaša 56,2 odstotka od ustvarjenega dohodka, lani je znašal ta odstotek 50,1.

M.M.

— Sedaj mi je jasno, zakaj so nam pričeli ob plačah dajati še humoriistične časopise!

Razgovor z dr. Levom Svetkom

Pravni položaj detaširanih delavcev

V sredo, 9. julija je Gradis organiziral za vodje kadrovske službe in za vse, ki jih zadeva problematika dela v tujini, predavanje in razgovor z dr. Levom Svetkom o pravnem položaju detaširanih delavcev. Dr. Svetek je priznan strokovnjak za izvajanje mednarodnih konvencij o socialni varnosti naših delavcev v tujini.

V predavanju je pojasnil pojem detaširanega delavca, to je tistega, ki je bil poslan na delo v tujino, pogoje za priznanje takega statusa, čas, ki ga delavec lahko prebije na tujem pod temi pogoji v različnih državah.

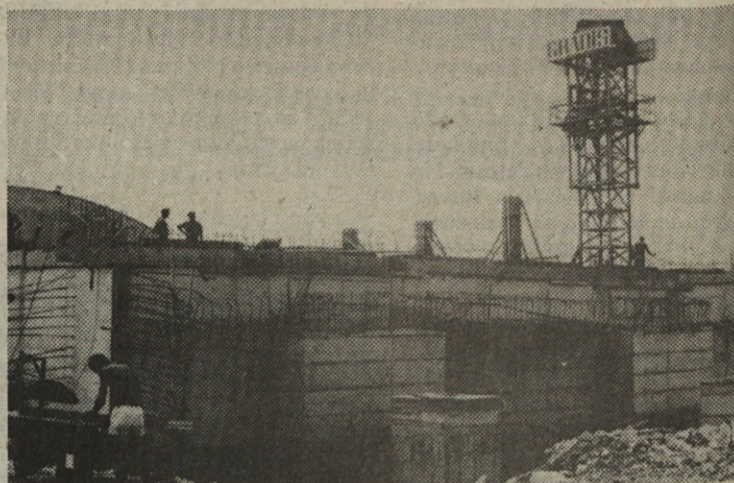
Najpomembnejši problem, ki ga rešujejo z meddržavnimi sporazumi je odpravljanje dvojnega plačevanja prispevkov za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Po predavanju se je razvil razgovor o konkretnih problemih Gradisovih delavcev, ki imajo v tujini status detaširanega delavca.

Na sliki: Dr. Lev Svetek med predavanjem v mali sejni sobi DSS

M. M.

Gradbišče vodnega zajetja Gradole gradi naš tozd GE Koper za investitorja Istarski vodovod iz Buzeta

Vodovodno zajetje Gradole, ladjedelnica Pulj in bencinska črpalka pri Novigradu

Tozd GE Koper v Istri

Pomanjkanje dela na Obali je prisililo tozd GE Koper, da si je delo poiskal tudi izven naše republike. To ni nič nenavadnega, saj so Koprčani že večkrat delali na zahodni Istrski obali, pred leti pa celo v Baru.

Tudi nekaj zadnjih let imajo stalna gradbišča v Pulju, kjer delajo v pristanišču in v turističnem naselju Mareda pri Novigradu, gradili pa so tudi marini v Umagu in Pulju.

Tako sedaj gradijo v Gradolah pri Vižinadi. Gre za razširitev vodovodnega zajetja Gradole. Naročnik je Energoprojekt iz Beograda, investitor pa Istarski vodovod iz Buzeta. Dela se na rekonstrukciji in dograditvi na-

prav za kondicioniranje vode. Vrednost del znaša okrog 200 milijonov dinarjev.

Drugo večje gradbišče je gradbišče bencinske črpalke na vhodu v Novigrad. Pri tem delih sodelujejo tudi še nekatere druge članice poslovnega združenja Euroturist.

Tretje gradbišče v Istri je v Pulju, kjer delajo v puljski ladjedelnici.

C.P.

Položen temeljni kamen... v Kidričevem

nemajhnim lastnim težavam in razvojnim ambicijam, vlagajo del akumulacije v TGA, da bi si zagotovili nadaljno nemoteno in kvalitetno oskrbo,« je na uvodni slovesnosti pri polaganju temeljnega kamna dejal **Danilo Toplek**, prvi mož TGA v Kidričevem.

Kot smo v našem glasilu že poročali, gradbena dela izvajajo delavci Gradisovega tozda gradbena enota Maribor. Na gradnjo so se pričeli pripravljati že pred časom, saj je bilo potrebno postoriti marsikaj že v fazi ponudbe, ter hkrati rešiti nemalo problemov tako tehnične kot finančne narave.

Franc Perc, gradbeni inženir in pomočnik direktorja GE Maribor: »Delo v Kidričevem smo dobili pod zelo težkimi pogoji. Investitor nam je postavil zelo ostre zahteve, saj smo morali dati milijardo dinarjev finančnega in blagovnega kredita. Pri tem pa je investitor dal samo

pogodbeni vrednosti pa je treba reči, da gradbenih del ni tako veliko. V prvem paketu gradnje elektrolize je gradbenih del le za 1,55 milijarde dinarjev. To je pomembno poudariti, kajti v delitvi z Konstruktorjem to ne predstavlja kakšne velike vsote.

Za Gradis in za Konstruktor je edina ovira zelo kratek rok ter veliko kooperantskih del. Tu je kompletna jeklena konstrukcija na halah, protikorozivna zaščita in pokrivanje streh ter druga kleparska dela. Šele sedaj, ko smo pridobili dela tudi na izgradnji anodnega dela, se bo gradbeni del povečal na razumno mejo.

Omenil pa sem, čeprav bi rad to še ponovno poudaril, izredno kratek rok gradnje in visoke pogodbene kazni. Te znašajo kar 2 promila na dan, kar pomeni v celotni vrednosti objektov 7 milijonov kazni na dan. Tega se moramo vsi zavedati, tudi kooperanti.

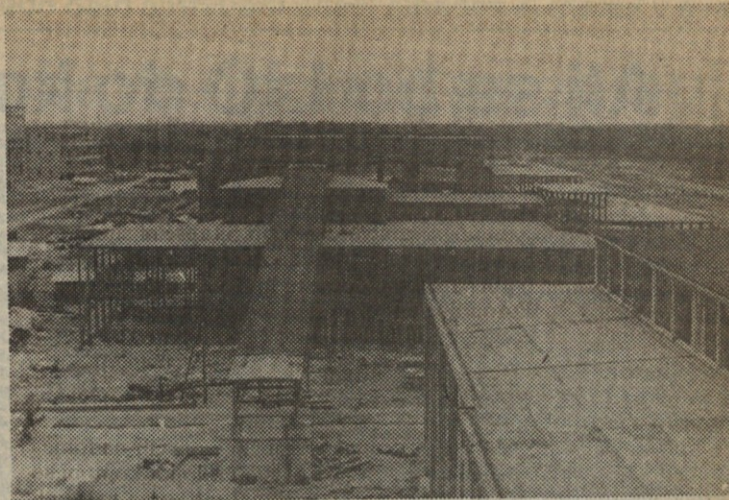
Bistveni rizik je loviti rok. To lahko dosežemo le z dobro organizacijo, pravočasno pripravo in razvojem del, da lahko postopoma razvijajo dela tudi drugi, na primer postavitve jeklene konstrukcije, fasade in strehe, skratka, da odpirate delo vnaprej.«

Miro Primorac, gradbeni inženir operativni vodja v tozdu pa gleda na to gradnjo s tehnične strani. »Mi smo pričeli z deli na gradbišču že veliko pred slovesnim polaganjem temeljnega kamna, tako, da smo do tega dne imeli na gradbišču že 100 delavcev. Bitko s časom smo pričeli že s postavitvijo betonarne, ki jo je bilo potrebno razstaviti v Ormožu, ter jo ponovno usposobiti za delo na tem gradbišču. To nam je uspelo v rekordnih dvajsetih dneh. Za pripravo betona uporabljamo kar gramoz z gradbišča, ki ga seveda v Ptuj separiramo.

Celotna konstrukcija hale bo zmontirana na stebrih, v katerih je 2800 kg železne armature premera tudi do 36 mm. Ker gre za poseben postopek tehnologije pridobivanja aluminija, morajo ti stebri zadostiti vsem tehnološkim predpisom. Projekt je sicer v prvi fazi predvideval montažne stebre, vendar je poznejša analiza projekta pokazala, da je tehnično in ekonomsko razumnejše, da se stebri betonirajo na samem mestu.

Pred nami so dopusti, ki pa ne smejo vplivati na potek del. V mesecu avgustu računamo, da bomo imeli na objektu 215 delavcev. Od tega 50 železokrivcev, 75 tesarjev, 55 zidarjev ter 35 delavcev ostalih gradbenih profilov. V to delo pa je vključenih še več delavcev na naših stalnih obratih ter ves umski potencial tozda. Veliko je bilo dela v projektivnem biroju in pripravi dela, saj je potrebno veliko načrtov spreminjati sprotno. Skratka, na nogah je ves mariborski tozd.«

Franjo Štromajer

Gradnja separacije v tovarni glinice in aluminija v Kidričevem v letih po vojni

Kaj veste o prvi gradnji separacije v Kidričevem

Bilo je pred leti

Mariborski gradisovci hitijo z deli na izgradnji modernizacije primarnega dela aluminija v Kidričevem. Večji del delavcev je prvič v tem kraju, nekaj pa se jih še živo spominja prvih povojnih dni, ko so obnavljali in gradili ta aluminjski gigant. Težko je trditi ali je bilo takrat delo težje kot danes. V spomin na gradnjo separacije v TGA je ostal tale posnetek. Ne vemo sicer točno katerega leta je nastal, zato prosimo vse tiste delavce Gradisa, ki ste takrat delali na tem gradbišču, da se oglasite in poveste kakšne podrobnosti v zvezi z gradnjo. Veliko vas sedaj že uživa zaslužen pokoj — pišite nam ali pa sporočite vaš naslov. Obiskali vas bomo in se z vami pogovorili. Naš naslov: Informativna služba Gradisa — tozd Gradbena enota Maribor, Gosposvet-ska 29.

Franjo Štromajer

Pojasnilo strokovne službe na vse bolj pogosto zastavljeno vprašanje

Kakšni so stanovanjski standardi glede števila družinskih članov

Zakon o stanovanjskih razmerjih opredeljuje dolžnost delavcev, da s splošnim aktom (Pravilnik o osnovah in merilih o stanovanjski gradnji) določijo osnove in merila za prednostni vrstni red, po katerem se dodeljujejo stanovanja. Obvezna sestavina splošnega akta je tudi določitev stanovanjskih standardov, se pravi določitev največje površine stanovanja glede na število družinskih članov ter postopek za sprejem prednostnega vrstnega reda upravičencev za dodelitev stanovanj.

Smisel določitev stanovanjskih standardov je v tem, da imajo delavci v okviru standardov pravico, da na podlagi vzajemnosti in solidarnosti z drugimi delavci rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, bodisi da gradijo lastno hišo, oz. kupijo stanovanje, ali pa da kandidirajo za dodelitev stanovanja v družbeni lastnici. V kolikor hoče delavec pridobiti stanovanjsko površino, večjo od stanovanjskih standardov, ne more računati na sredstva, ki jih delavci združujejo v tozdu, oz. delovni skupnosti za reševanje stanovanjskih vprašanj.

Po družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in

usklajevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji naj bi znašali stanovanjski standardi glede na število družinskih članov:

- 32 m² za samskega delavca
- 45 m² za dvočlansko družino
- 58 m² za tričlansko družino
- 70 m² za štiričlansko družino.

Za vsakega nadaljnega družinskega člana naj bi se stanovanjska površina povečala največ do 15 m². Od teh standardov je mogoče odstopati le izjemoma, kadar to narekujejo razmere v družini.

Odd. za soc. in zdravstveno varstvo

7. julija je projekt modernizacije proizvodnje primarnega aluminija v Kidričevem dobil trdnejšo podlago. V Ljubljani so namreč podpisali s predstavnikmi mednarodne finančne korporacije (MFC) posojilno pogodbo za 32 milijonov dolarjev. S tem denarjem bodo v TGA znatno povečali proizvodnjo primarnega aluminija od sedanjih 45 tisoč na 70 tisoč ton letno. Skoraj v istem času pa je bila podpisana pogodba med Gradisom in TGA o gradnji II. faze modernizacije proizvodnje primarnega aluminija, konkretnije tovarne anod v vrednosti 1 milijarde in 350 milijonov dinarjev.

20 odstotkov avansa, zahteva pa 70 odstotno nespremenljivo ceno ves čas gradnje. Priznava nam samo 30 odstotkov razlik v ceni, pa še to plača po končani gradnji, to je po 31. marcu 1987.

Kredit smo dali pod neugodnimi pogoji, z nizko obrestno mero, hkrati pa je dolgoročen, saj ga dobimo vrnjenega šele po štirih letih, zato se je gradbena cena morala dvigniti za 20 odstotkov. Zaradi vsega tega se je sposobnost naše temeljne organizacije, ki je nosilec del, okrnila za kreditiranje drugih del.

40 odstotkov sredstev je dal mariborski Konstruktor in približno v takem razmerju si tudi z njimi delimo delo.

Tu so sicer nastali problemi, kajti posameznih zaključnih del, ki bi jih lahko oddali Konstruktorju, ni bilo dovolj, zato smo jim morali odstopiti tudi nekaj del na elektrolizi, ki tvorijo tehnološko celoto. V ospredju pa sta rok in kvaliteta, ki se ju moramo oboji držati. Kljub veliki

Težave v katere je zapadla lesna industrija niso obšle LIO Škofja Loka

Ali se bo LIO do konca leta rešil izgub?

Lesna industrija v Sloveniji doživlja veliko krizo, ki je v drugi polovici lanskega leta zajela tudi naš tozd Lesno industrijski obrat v Škofji Loki. Pa vendar je LIO lani še nekako zvozil in je poslovno leto zaključil s pozitivno ničlo in sicer ob uporabi vseh rezerv in zakonske možnosti, ki so dovoljevale kompenzacijo dela negativnih obresti na račun revalorizacije zalog osnovnih sredstev.

Koncem lanskega leta in v začetku letošnjega pa so se težave še stopnjevale, tako da je tozd v prvih treh mesecih imel izgubo v višini 120 milijonov dinarjev. Po podatkih za petmesečje, se v LIO niso mogli izogniti izgubi, ki bo prisotna tudi ob polletju. Položaj je pojasnil direktor tozda LIO, **Anton Demšar** in dejal, da so o situaciji razpravljali vsi faktorji v tozdu, v Gradisu, v sozdu GLG in v skupščini in izvršnem svetu občine Škofja Loka. Ustanovljena je bila predsanacijska komisija, ki je analizirala vzroke za izgubo in pripravila program sanacije.

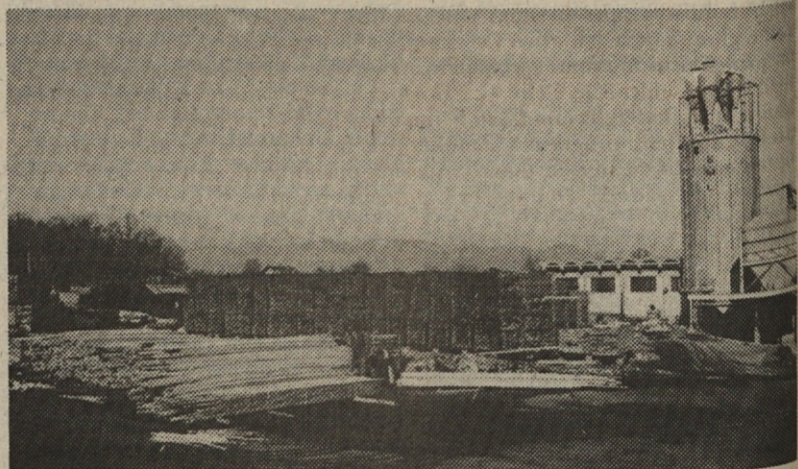
Ugotovljeno je bilo, da že analiza ključnega računa za leto 1985 kaže na možnost težav v letošnjem letu. Angažiranost je bila v začetku leta še kar dobra, vendar je bila rezultat sklenjenih pogodb v lanskem letu in za fiksne cene. V tem času so neznansko hitro rasle cene vhodnih materialov in tako je prišlo do razkoraka s cenami doseženimi na trgu. To je pomenilo, da so v LIO izvajali

aprila meseca dela, ki so bila sklenjena že jeseni in za fiksno ceno, po polovičnih cenah.

Prišlo je do nesorazmerja tudi pri cenah hlodovine in žaganega lesa. Povprečna cena žaganega lesa je v prvem kvartalu znašala le 31.000 dinarjev za kubični meter. Normalno razmerje med ceno hlodovine in žaganim lesom je bilo 1:2,15 (v boljših časih tudi 1:3) v letošnjem letu pa se je porušilo in je znašalo okrog 1:1,3, kar je nevzdržno in ne-realno.

Težava, ki je še dodatno obremenila LIO je bila v tem, da so v leto 1986 stopili z dragimi kratkoročnimi krediti v višini 560 milijonov dinarjev. Samo ti kratkoročni krediti so v prvem trimesečju letošnjega leta prinesli 100 milijonov dinarjev negativnih obresti.

Slabim uspehom je botrovala tudi izredno dolga zima, tako da se je montaža montažnih hiš intenzivneje

En od vzrokov za izgubo v LIO je tudi nesorazmerje cen med hlodovino in žaganim lesom

pričela šele po prvem trimesečju. Zima je vplivala tudi na prodajo ostalih izdelkov, saj se je gradbena sezona pričela kasneje.

V LIO se zavedajo, da je težkemu položaju in izgubi botrovalo tudi nekaj njihovih notranjih slabosti, ki jih bodo morali sami odpraviti. Gre predvsem za drugačnejšo organizacijo dela, ki jo zahtevajo bolj razdrobljena dela s katerimi se v tozdu vse bolj pogosteje srečujejo, saj večjih del na enem mestu zadnje čase ni več. Več manjših del pa zahteva boljšo organizacijo. Z večjim številom drobnih del pa so tudi stroški večji.

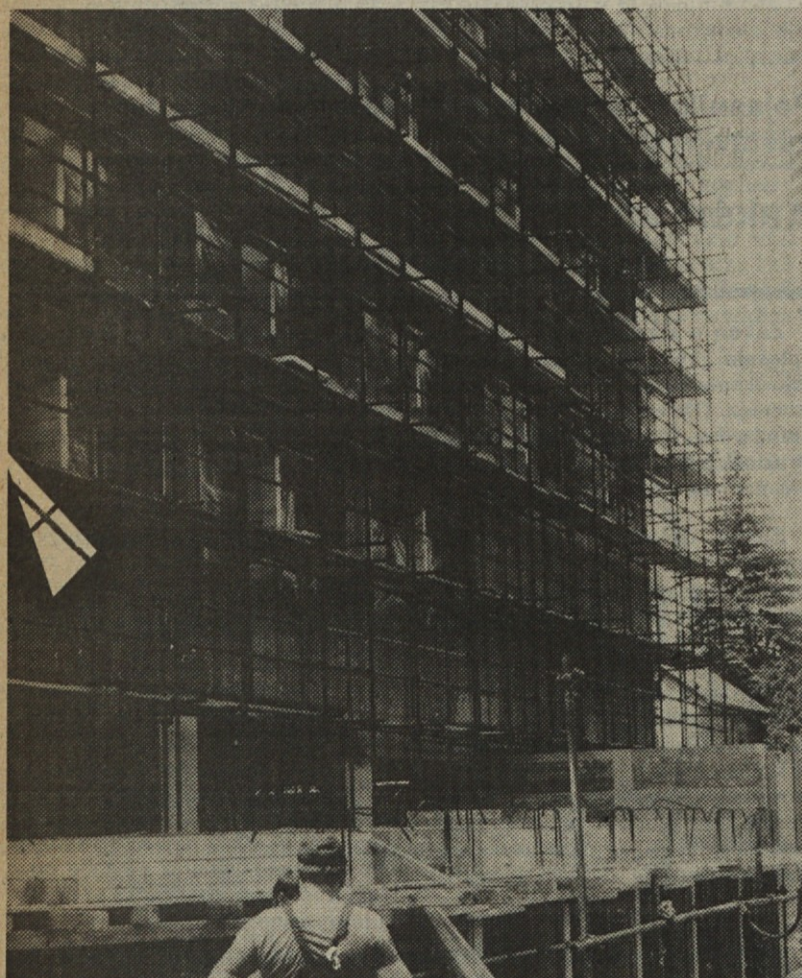
Kljub težavam v LIO upajo, da bodo ob polni izkoriščenosti vseh kapacitet in večji angažiranosti na tujih trgih, letošnje poslovno leto le zaključili brez izgube, če nič drugega vsaj s pozitivno ničlo. In ravno pridobitev ustreznih del in zaposlitev vseh kapacitet predstavlja enega največjih problemov. Vseh zmogljivosti v Jugoslaviji ne bo možno za-

posliti. Zato ni bilo še nikoli kot letos pomembno, da so se v tozdu odločili, da morajo 20 do 30 odstotkov dohodka doseči v tujini.

V sodelovanju z Jelovico dobro teče prodaja montažnih hiš v Nemčiji in Avstriji. Skupaj s Slovenija-lesom so naredili prve korake za prodajo montažnih hiš v ZDA. V LIO si veliko obetajo tudi od poslov v Srbiji in na Kosovem, saj računajo, da bo njihovemu predstavništvu v Beogradu le uspelo, sicer v močni konkurenci drugih proizvajalcev, pridobiti nekatera večja dela.

V LIO so za letos planirali 3,12 milijarde dinarjev celotnega prihodka. Planirano vrednost morajo doseči, kajti v nasprotnem bi bilo ogroženo njihovo normalno poslovanje in kar je še bolj nevarno — osebni dohodki bi začeli premočno zaostajati, s čemer bi se težave samo še stopnjevale. Tudi vsaka misel o rebalansu je nerealna.

C. P.

Nova stavba za Inštitut Jožef Stefan

Gradnja za Inštitut Jožef Stefan

Zahtevno delo bo končano letos

Lani julija je Gradisov tozd Gradbena operativa Ljubljana ob Inštitutu Jožef Stefan na Viču v Ljubljani pričel z gradnjo poslopja za potrebe Inštituta. V njem bodo učilnice, laboratoriji in upravni prostori, del pa bo namenjen tudi Iskri. Stavba bo končana še letos.

Floris novega poslopja ima mere 30 krat 15 metrov, zgradba pa ima razen kleti še 3 etaže, zraven pa je še nekaj nižji aneks. Namestnik vodje gradbišča, Samo Zupančič, je povedal, da je delo precej zahtevno zaradi mnogih inštalacij in zaradi krožnih oblik nekaterih prostorov, kar je trend sodobne arhitekture pri nas. Projekt poslopja je izdelal AB

biro iz Ljubljane.

Pri gradnji so uporabili montažne nosilce od SGP Gorice, zidovi pa so iz siporeksa. Nekatero vmesno steno so lesene, izdelek Ingrada, večji kooperanti pa so še Termika, GIVOTer Lesnina.

Vrednost gradbenih del, ki jih opravlja Gradis, je okoli 300 milijonov dinarjev.

Izvajanje projekta Jeklarna 2 na Jesenicah

Gradbena dela po planu, dobava opreme pa zamuja

Spremljanje izvajanja projekta Jeklarna 2 je ena izmed stalnih nalog našega uredništva, tako da smo v vsaki letošnji številki objavili po eden prispevek o gradnji nove jeklarne. Od zadnjega pisanja v junijski številki se stanje na projektu ni bistveno spremenilo. Gradbena dela, ki jih opravljajo naši tozdi GE Jesenice, GE Celje, GE Maribor in GE Ravne ter montaža jeklenih konstrukcij, katere izvaja Iskra Kumanovo in Fakom Skopje, tečejo še naprej po sprejetih programih. Zataknilo se je pri izdelavi in dobavi domače opreme, tako da so roki dobave opreme postali kritični. Dobava uvožene opreme je v zadnjih dveh mesecih potekala pospešeno.

Gradbena dela potekajo s polno paro na vseh objektih, kar pomeni, da gradisovci ne zmanjšujejo tempa. Dela potekajo tudi na vseh temeljnih proizvodnih napravah. Posebna skrb je namenjena objektom in temeljem na glavne proizvodne naprave, za katere je pomembno, da bodo dokončani med dobavo in montažo opreme. Največ pozornosti se posveča izdelavi temeljev elektro peči, ki bodo narejeni po planu — do 1. avgusta.

V glavni proizvodni zgradbi so dokončani vsi temelji za jekleno konstrukcijo, medtem ko temelji za parapete in fasade še niso dokončani. Izdelava in montaža glavne konstrukcije in strehe poteka po načrtu. Pokrito je že približno 30 odstotkov hal.

Gradnja projekta Jeklarna 2 je sedaj že v takšni fazi, da je na gradbišču še vedno veliko gradbenikov in tudi že veliko montažerjev. Včasih pride do delnega oviranja, vendar so, eni kot tudi drugi, na takšne in podobne situacije že navajeni.

Temelji naprave za kontiliv so pripravljene že skoraj v celoti. Enako velja tudi za dela na poslopju za napajanje in kontrolo kontiliva. Na tem delu gradbišča gradbena dela ne bodo ovirala montaže opreme.

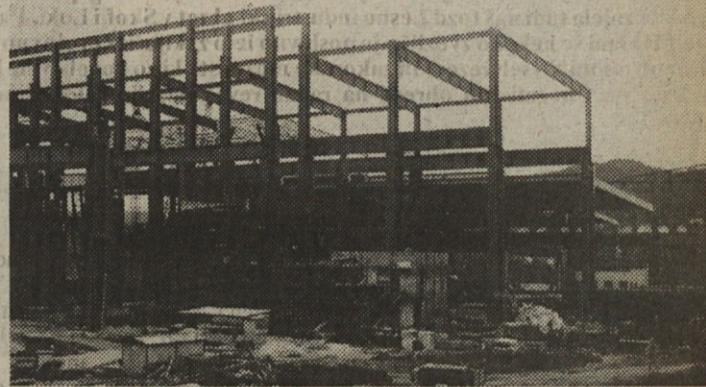
Tudi gradbena dela na energetskih objektih potekajo pospešeno in bodo zaključena v predvidenih

rokih, kar pomeni, da zaradi gradbenikov ne ob prišlo do zamude pri gradnji Jeklarne 2.

Nekoliko drugačen je položaj pri dobavi opreme. Predvsem postaja kritično pri dobavi domače opreme. Izdelava, dobava in montaža domače opreme teče različno uspešno. Kljub temu, da so izvajalci imeli podatke za te naprave, niso pravočasno naročili domačih in uvoženih materialov. Ker so dobavni roki domačih materialov dolgi, uvoz pa je z novim deviznim zakonom pogojen z deviznimi pravicami, je velika nevarnost, da bodo končne dobave skupaj z montažo trajale dlje kot do februarja 1987. Da bi stanje izboljšali, so bili sprejeti številni ukrepi.

Eden najtežjih delov projekta, ki pa ni več gradbeniški, bo montaža in testiranje glavne tehnološke opreme. V primeru, da bodo potekale dobave domače opreme v skladu z detajlnimi terminskimi plani, bodo ta dela zaključena pravočasno. Vsaka zamuda pri dobavi opreme ali morebitne napake, pa bodo zahtevale skrajševanje roka montaže in testiranja. Zato so tudi že sprejeti ukrepi.

Montažerji bodo zagotovili zadostno število kvalificiranih delavcev. Predvideno je bilo, da bo v kni montazerskih del delalo 300 montažerjev, vendar je plan popravljen tako, da bo v fazi glavne montaže na gradbišču 550 montažerjev.

Gradbišče jeklarne 2 na Jesenicah, kjer s svojim delom pomagajo tudi brigadirji iz Beograda, Bosanske Gradiške, Zenice in Valjeva ter nekaj mladincev iz sozda Slovenske železarne in jeseniške občine

Mladinska delovna akcija od 7. julija do 3. avgusta

Brigadirji na gradbišču Jeklarne 2 na Jesenicah

Na Jesenicah se je v ponedeljek, 7. julija pričela mladinska delovna akcija Jesenice '86. Na akcijo je prišlo okoli 130 mladincev iz Beograda, Bosanske Gradiške, Zenice in Valjeva, nekaj pa tudi iz delovnih organizacij sozda Slovenske železarne in jeseniške občine. S tem mladina nadaljuje tradicijo mladinskega prostovoljnega dela v Železarni in na Jesenicah.

Upravičenost te akcije se je potrdila na lanskoletni MDA Jesenice '85, ko so brigadirji po gradbenih normah krepko presegle zastavljene plane, tako po opravljenem delu kot po finančnem učinku. Opravljena dela na akciji so bila ocenjena na približno 11 milijonov dinarjev, stroški za izvedbo akcije pa so znašali 7 milijonov dinarjev. Ob finančnem učinku pa ne smemo pozabiti na velik vzgojni pomen mladinskega prostovoljnega dela.

Letos bodo brigadirji opravili približno 21.000 delovnih ur in v tem času delali in sodelovali pri:

- pospravljanju, planiranju in humuziranju ob ograji okrog nove jeklarne,
- urejali bodo brežine,
- postavili ograjo okrog jeklarne,
- kopali za kanalizacijo,
- čistili potok Belo,
- pospravljali poti in
- čistili gradbišče jeklarne 2.

Med akcijo bodo med drugim pripravili tudi nastope folklornih skupin iz Bosanske Gradiške iz Zenice, ob brigadirskih večerih pa bodo brigadirji predstavili običaje svojih krajev.

C. P.

Na gradbišču Jeklarne 2 se dela z nezmanjšanim tempom

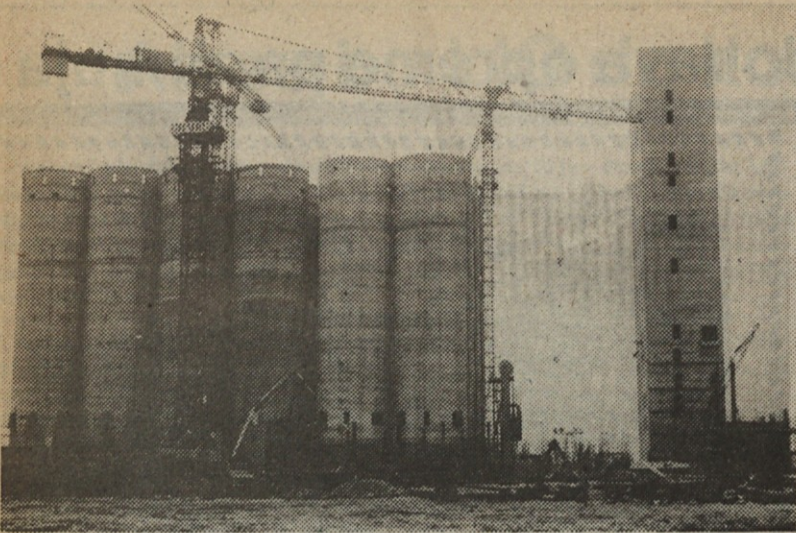
Humor

V zaporu

- Na koliko let si obsojen?
- Na dvajset let.
- Dvajset let?! Ja kaj pa si naredil?
- Nič!
- Lažeš. Za nič se dobi samo deset let.

Ni ribiška

- Ribič se vrne pozno ponoči rahlo okajen domov in že na pragu zavpije:
- Žena, ves mesec ne bomo kupovali mesa!
- Si ujel toliko rib?
- Ne, vso plačo sem zapil.

60.000-tonski silos v Luki Koper. Med zgrajenimi celicami (levo) in strojnico (desno) so že pripravljene temelji za preostalih šest celic. V ospredju pa intenzivno poteka gradnja nakladalno — razkladalne postaje. Fotografija kaže betoniranje temeljev

Delo na strehi, ki bo ščitila sprehajališče

Nova stavba na ploščadi Borisa Kraigherja dobiva končno podobo

Dela v Luki Koper grede proti koncu

Jeseni bo zgrajen 60.000-tonski silos

Gradisovci, ki skupaj s subotiško Novogradnjo gradijo 60.000-tonski silos v Luki Koper, hitijo, da bo silos zgrajen še letos. Zgrajenih je že 18 celic, v gradnji pa so tudi še preostale. Silos bo skupaj imel 24 celic v dveh baterijah.

K projektu sodi tudi operativna obala v dolžini 200 metrov, ki je že skoraj v celoti zgrajena in nakladalno — razkladalna postaja, ki se gradi s polno paro.

Vsi objekti, ki sodijo k projektu 60.000-tonskega silosa v Luki Koper so temeljeni na jeklenih pilotih. Tako je bilo za obalo zabutih 42 vertikalnih in 34 poševnih pilotov. Ob tej obali bodo pristajale ladje nosilnosti 65.000 BRT.

Za silos in k njemu pripadajočo strojnico je bilo treba zabiti 242 vertikalnih in 42 poševnih jeklenih pilotov. Vsega skupaj je bilo zabutih okrog 15.000 metrov pilotov. Le-te so zabijali tudi s samohodno zabijalno napravo, o kateri pišemo v posebnem prispevku.

Tisti del silosa, ki ga sestavljajo celice, je visok 50 metrov, strojnica pa je visoka 65 metrov.

Silos se delajo s posebno tehnologijo drsnih opažev. Drsenje

opravlja subotiška Novogradnja, ki je specializirana za tovrstne gradnje.

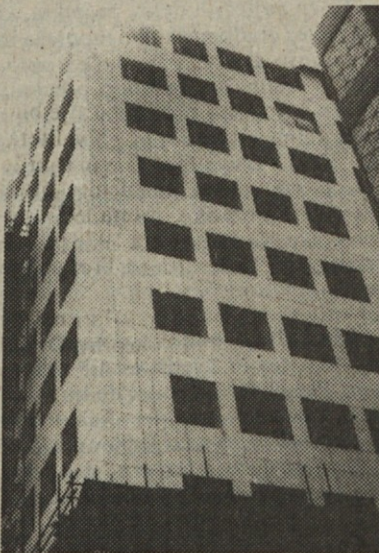
Ker dela v Luki Koper gradbeno že grede proti koncu, so misli vseh v tozdu GE Koper uprte v nove projekte in nova gradbišča, vendar je le-teh na Primorskem bolj malo, na Obali pa je položaj še slabši, saj je zaradi precejšnjega števila gradbenikov konkurenca zelo močna. Koprčani se zato vse bolj usmerjajo tudi v Istro.

Delajo na treh večjih gradbiščih in sicer v puljskem pristanišču, v Gradolah pri Vižinadi in pri Novigradu. O prvih dveh gradbiščih je pripravljen v tej številki poseben prispevek. Nova dela si obetajo tudi pri gradnji novega turističnega naselja Barbariga, vendar je pri tem projektu še nekaj neznank.

C.P.

Dela potekajo v roku

Trgovsko-poslovni center na ploščadi Borisa Kraigherja se že kaže v takšni podobi, kot jo bo imel, ko bo končan. Zidarska dela, ki jih opravlja Gradis, so praktično že končana, sedaj bodo večji del posla prevzeli obrtniki, ki bodo po željah investitorjev urejali notranjost stavbe.

Mineral iz Ljubljane bo tudi kmalu dokončal fasado, z Metalkine strani se že vidi, kakšna bo, ko bo gotova, Klemos pa tudi hiti z izdelavo strešne konstrukcije nad sprehajališčem.

Streha na vrhu je že gotova, postavljena je tudi piramida, ki ji manjka le še konica, ki bi ovirala delo žerjava.

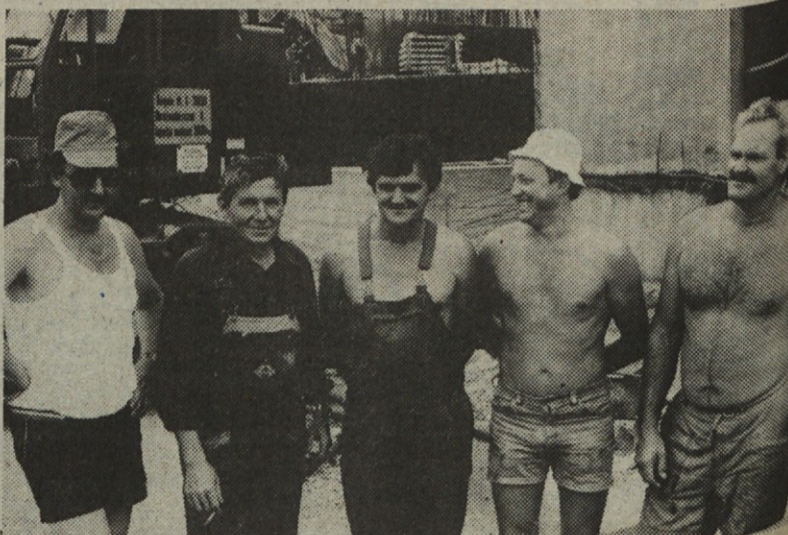
Še ta mesec bodo pričeli zastekljevati okna, da bo poslopje zaprt, tako da bodo lažje opravljali finalna dela.

Kaj več pa ob tehničnem prevzemu.

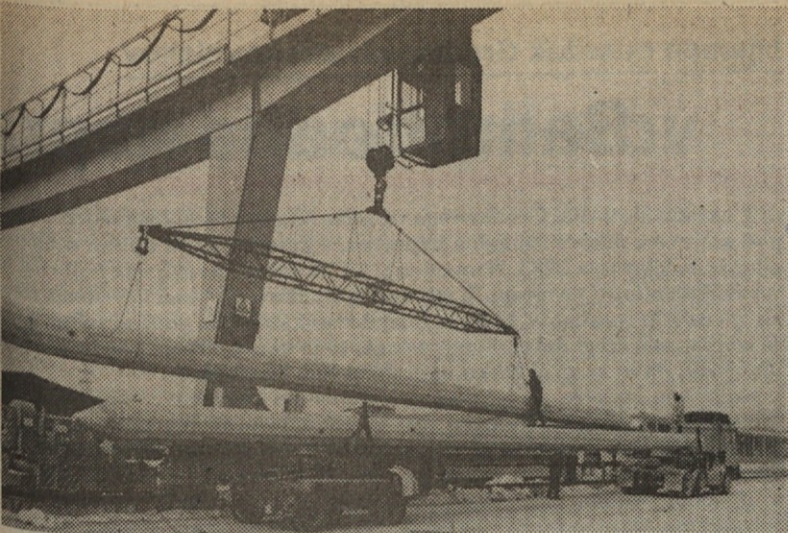
Fasada bo kmalu končana

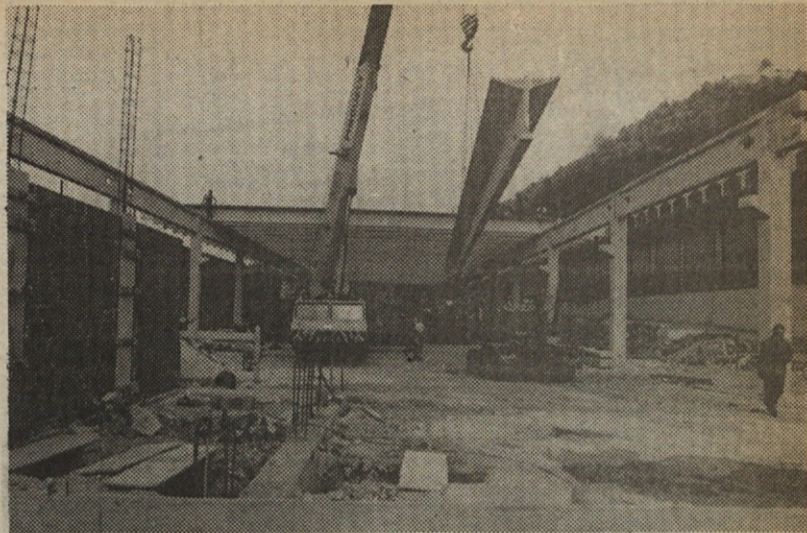
Obiski investitorja so redni. Na fotografiji so poleg predstavnikov Luke Koper (Dujc in Marc) tudi predstavniki nadzora in tozda GE Koper

Skupina delavcev, ki je sodelovala pri zabijanju pilotov na gradbišču 60.000-tonskega silosa v Luki Koper

OGP se usmerja v tehnološko bolj zahtevne izdelke — piloti iz prednapetega betona za temeljenje na manj nosilnih tleh

Najpomembnejši izdelek tozda Obrat gradbenih polizdelkov iz Ljubljane so prednapeti montažni elementi — na sliki gradnja hale v Ložu

OGP je letos med najboljšimi tozdi v Gradisu

Kvaliteta, cena, rok — načelo poslovanja OGP

Gradisov tozd Obrat gradbenih polizdelkov v Ljubljani, je po svoje izjemen. V teh kriznih časih, ko se vsi pritožujejo, da jim gre slabo, gre OGP-ju dobro. Pa ne samo to, poslujejo celo bolje, kot v preteklih letih. Razlog za takšno stanje je dobro planiranje v preteklosti.

V OGP-ju je zaposlenih povprečno od 250—260 ljudi. Veliko jih ima že 20 let delovnega staža, tako da je kolektiv razmeroma star in resnično živi za proizvodnjo. Zato pa so tudi bolj zahtevni do odnosov in razmer v obratu. Zaradi tega se je v Gradisu izoblikovalo mnenje, da je OGP »revolucionaren« tozd.

Vso delo v proizvodnji imajo normirano in tudi plačani so glede na doseženo normo. Intenzivnost dela je precej večja kot na gradbiščih. Osebni dohodki pa, čeprav za Gradis relativno visoki, so glede na delo še vedno prenizki. Zato prihaja tudi do nezadovoljstev, ki segajo že 15 let nazaj. Do sedaj so jih uspeli reševati v prid dela, ki je vedno teklo.

Tudi samoupravljanje je dobro razvito, oziroma prihaja bolj do izraza, kot je to mogoče na gradbiščih, ker so skoraj vsi zaposleni na enem mestu in so tako bolj povezani. Tako so o vseh dogajanjih znotraj tozda obveščeni praktično vsi.

OGP-ju je vedno bilo posvečeno manj pozornosti, kot gradbenim podjetjem, pa so se morali sami prebiti skozi težave in sami poskrbeti za svojo enostavno in razširjeno reprodukcijo. Od leta 1973 so sami zbirali vsa investicijska sredstva, najeli so tudi bančne kredite, niso pa imeli sredstev iz Gradisa. Tako niso nikoli živeli na tuj račun, tudi ne preko pogodb ali izsiljenih cen. S takim ravnanjem so po letu 1973 začeli beležiti prve uspehe, ki so prišli najbolj do izraza lani, ko so se zaostriji pogoj gospodarjenja. Dolgoročno se je politika opiranja na lastne sile izkazala za zelo uspešno.

Najvažnejši poudarek dajejo

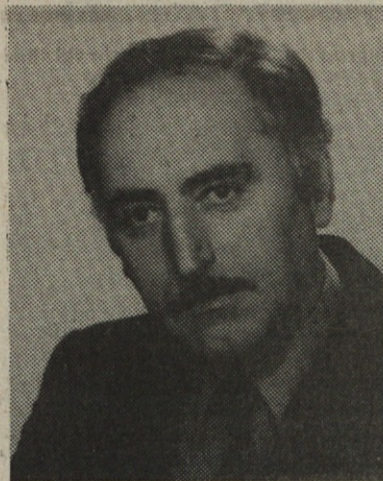
sprejemanju letnega gospodarskega načrta, iz njega določijo fizični obseg proizvodnje, zahtevano produktivnost ter elemente cene.

»Ob 40. obletnici Gradisa je bilo zapisano njegovo načelo: Kvaliteta, cena, rok. V OGP so cene in roki že popolnoma rešen problem,« pravi Vladimir Osolnik, ki je leta 1977, postal v. d. direktorja, leta 1978 pa poslovodni organ tozda, v obratu pa je že celih 26 let.

»Rok je kategorija, ki pri nas že dolgo ni več predmet razprav. Držati besedo — to je naše načelo. Vedno večje napore posvečamo tudi kvaliteti proizvodov.«

V letih 1980—1985 je tozd precej vlagal v obratna sredstva, tako so izvršili drugo fazo rekonstrukcije obrata. Zgradili so novo proizvodnjo halo, zaklonske, črpalko za gorivo, odprto deponijo z žerjavno progo in uredili okolico tozda. Vrednost te investicije je znašala 57 milijonov dinarjev, sredstva pa je tozd dokončno poravnal v letu 1985, ko je odplačal vse kredite Beograjski banki. V istem času so investirali 114 milijonov dinarjev lastnih sredstev za nabavo strojev in naprav, rekonstrukcijo betonarne, nabavili so nov stroj za izdelavo betonskih cevi, novo tovorno vozilo ter računalnik.

V lanskem uspešnem letu je OGP povečal svoj delež dohodka in celotnega prihodka v strukturi Gradisovega dohodka na 5,1 odstotka, v primerjavi s 4,2 odstotka v letu 1984, v okviru Gradisa pa ustvaril 19 odstotkov celotnega prihodka. 66 odstotkov CP je dosegel z izdelavo prednapetih montažnih elementov za gradnjo hal, 34 odstotkov pa s proizvodnjo in prodajo ostalih

Vladimir Osolnik, direktor OGP

izdelkov po naročilu in standardnih izdelkov. Zelo so uspeli tudi povečati sredstva akumulacije, indeks povečanja 1985—1984 je bil 325,5 odstotkov, po gospodarskem načrtu naj bi indeks dosegel le stopnjo 124,3 odstotka. Taki poslovni rezultati v letu 1985 so plod velikih in uspešnih prizadevanj vodstva in komercialne službe pri zagotavljanju del ter velike zavzetosti vseh zaposlenih.

Tudi v prvih treh mesecih letošnjega leta je bilo poslovanje uspešno enako kot lani, tudi za celotni prihodek za leto 1986 kažejo dosedajni rezultati, da ga bodo lahko relizirali.

V srednjeročnem načrtu so si zadali nalogo, da še izboljšajo strukturo proizvodnje, kar pomeni, da bodo povečali delež visoko kvalitativnih in tehnološko bolj zahtevnih izdelkov. Sicer pa so se usmerili v takšno proizvodnjo že leta 1955, ko so dali poudarek prednapetem betonu za gradnjo industrijskih poslopij in za uporabo v kmetijstvu, v zadnjem času pa so se tem izdelkom pridružili še betonski piloti za manj

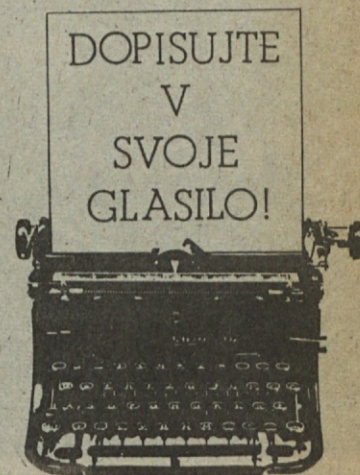
nosilna tla. Večjo pozornost bodo namenili tudi zasledovanju razvoja svetovne tehnologije, ker bodo le tako lahko vzdržali vedno ostrejšo konkurenco.

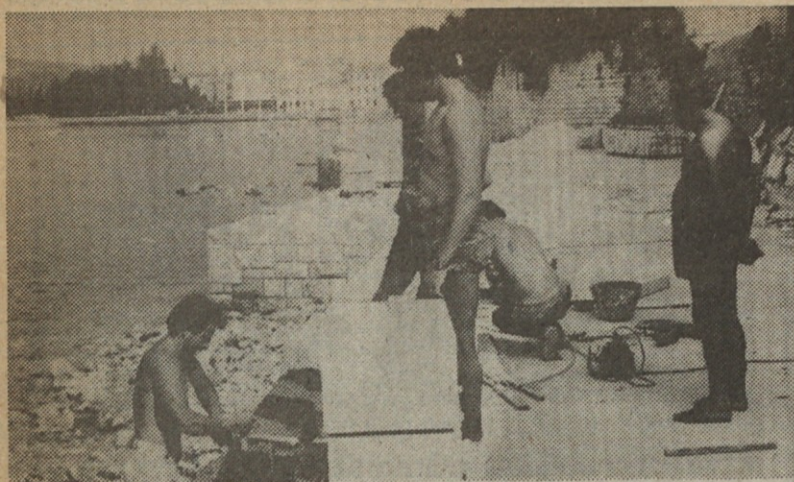
V naslednjih petih letih bodo zmanjševali število neproizvodnih delavcev, poostri bodo nadzor nad odlivanjem sredstev iz tozda, poskušali bodo doseči realno rast osebnih dohodkov in povečati delež OD v dohodku, povečali bodo akumulacijo, dali večjo vlogo izobraževanju in informiranju, skratka, nadaljevali bodo s dosedanjimi politikami, ki se je izkazala za zelo uspešno. Seveda pa bodo še naprej modernizirali proizvodnjo z vlaganjem v delovna sredstva.

Glede na dosedaj pokazano prizadevnost in dosežene uspehe bo to uresničljiva, čeprav ne lahka naloga.

OGP, ki je bil vedno nekako na robu dogajanj, se je izkazal s pravnim načinom dela in usmeritvijo proizvodnje, tako da nam je lahko sedaj vsem za vzgled. In ne bi ga bilo slabo posnemati.

M. M.

Urejanje plaže — novo sprehajališče, javna kanalizacija in razsvetljava

Nova sprehajalna pot je »požrla« velik del plaže Gradisovega počitniškega doma

Počitniški dom Gradisa v Poreču

Vse je treba narediti za dobro počutje gostov

V teh dopustniških mesecih, ko je človeku vroče že tudi brez dela, je prav, da se spomnimo tudi tistih, ki imajo v juliju in avgustu dela največ. To so tisti, ki skrbijo za dobro počutje delavcev Gradisa v naših počitniških domovih. Razen tega se je potrebno prilagoditi poletnemu utripu v podjetju, ko se razgovori vrtiljo v glavnem okoli dopustov in preživljanja prostega časa. Končno — tudi delo ni vse, počitek je prav tako nujno potrebna stvar.

Novinarsko delo je pač takšno, da se ga ne da nikoli popolnoma rešiti. Tako sem med dopustom izkoristil bližino Poreča in obiskal naš počitniški dom. Sicer pa si glede na priljubljenost in kvaliteto storitev tudi zasluzi, da z njim pričnemo predstavitev naših dopustniških kapacitet.

Za začetek naj navedem nekaj podatkov o počitniškem domu: star je že 25 let, nastal pa je tako, da je Gradis kupil staro karabinjersko postajo in jo obnovil. Stoji v samem centru Poreča, vendar na to popolnoma pozabite, ko stopite skozi stavbo na dvorišče, oziroma, bolje povedano, na vrt ali park. Ta je tako zelen, senčen in prijetno hladen, kot da je v kakšni drugi deželi, ne pa v vročem istrskem mestu, zgrajenem iz kamna. Dom ima 80 postelj, v zadnjem tednu junija pa jih je bilo zasedenih že 60.

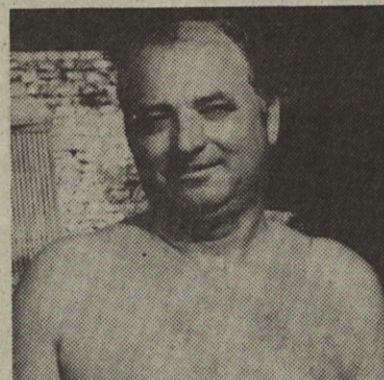
Upravnik doma je **Ivan Kovačič**. Pri Gradisu je že 25 let, bil je uprav-

nik delavskih domov v Mariboru, poleti je bil nekajkrat vodja poreškega doma, od leta 1982, ko se je upokojil, pa je tam vsako sezono. Letos je prišel tja že tri tedne pred odprtjem doma, da je lahko uredil vse potrebno za sprejem gostov in napolnil kuhinjska skladišča še v predsezoni, ko so trgovine še bolj založene.

»Da ne bo pomanjkanja za goste,« pravi tovariš Kovačič, ki se ne boji kritike dopustnikov — ne pri bivanju, prehrani, niti kar se tiče odnosov osebja do gostov.

»Čistoča je pri nas najpomembnejša stvar, odločilna je za prvi vtis obiskovalca,« je povedal upravnik, ki vstane ob peti uri in poskrbi, da je vse pripravljeno, ko se zbudijo prvi gostje. Drugače pa je na voljo gostom do desete ure zvečer, da odpravi tudi najmanjšo napako ali nesporazum.

Gradisov počitniški dom v Poreču

Hejdarović Zuhdija iz tozda Grad-bena operativa Ljubljana — zadovoljen

je znan po dobri prehrani in kvalitetnem jutranjem obroku. »Zajtrk po želji smo uvedli pred petnajstimi leti, nekaj podobnega imajo tudi na Pohorju, letos pa naj bi tak zajtrk uvedli tudi v ostalih počitniških domovih. Vedno se potrudimo, da niti en gost ne gre od mize nezadovoljen,« je pojasnil priljubljenost doma v Poreču tov. Kovačič. Gostje seveda povrnejo to skrb zanje tako, da se vedno radi vračajo, pa tudi z obrazov se jim lahko prebere, da so zares zadovoljni — z vsem.

Čez zimo so obnovili vso notranjost (o tem smo pisali že v prejšnji številki), tudi kuhinjo so bolj opremili, dobili so nov stroj za kavo, le zaves niso uspeli nabaviti, da bi sobe izgledale bolj domače. Tudi razširitev terase je preložena na naslednje leto, naredili ji bodo tudi novo streho, jo ob straneh zasteklili in jo tako zaščitili pred vetrom.

»Ni prav, da 25 let nismo nič vlagali v dom, razen v fasado pred nekaj leti. Sedaj, v najhujših časih, pa je treba obnavljati,« je malo nezadovoljen upravnik.

Jožica Prelog, vodja kuhinje, je povedala, da je bila lani zelo zadovoljna, letos pa je v Poreču še premalo časa, da bi lahko bila bolj določna. »Me v kuhinji se potrudimo,

da vedno skuhamo kaj dobrega, založeni smo dobro in upam, da bo vse v redu,« je dodala in pohvalila tudi sodelavke.

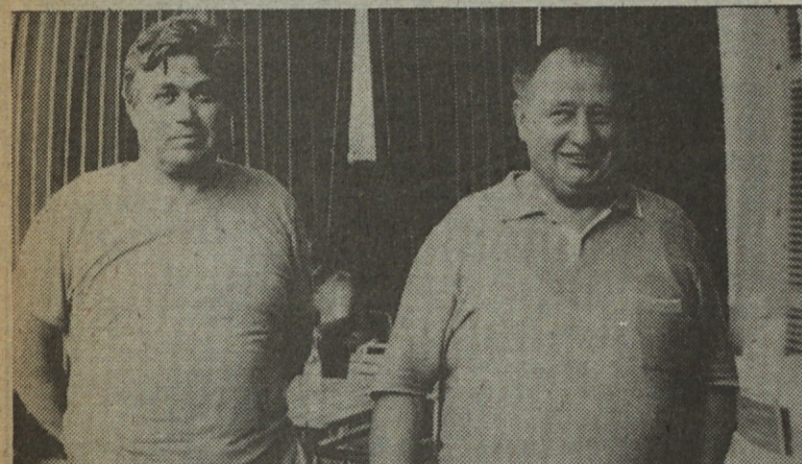
Tudi enega od gostov, Zuhdijo Hejdarovića, sem povprašal za mnenje: »Vse je dobro, hrana je odlična. Če se bo le dalo, bom prišel tudi drugo leto,« je povedal. V Poreču je bil z ženo, prvič po 25. letih, odkar je v Gradisu; do sedaj je vedno preživljal dopust v rojstnem kraju v Bosni.

Sedaj, ko dokončujejo sprehajalno pot ob morju, bo Gradis izgubil »lastno« plažo, zato pa se bodo delavci Gradisa lažje sončili tudi drugje, pa tudi obala bo lepa, ko bodo končali z delom. Bojijo se le, da bodo tudi drugi gostje preveč uporabljali Gradisov vrt in tuš, voda pa je draga.

Še nekaj cen: enodnevna oskrba stane 2500 din, v dveh posezonskih izmenah v septembru bo veljala 1800 din, zaradi nižjih nabavnih cen pijače je pivo po 200 din, vino 900 din, sokovi 120, kar je manj kot v Sloveniji.

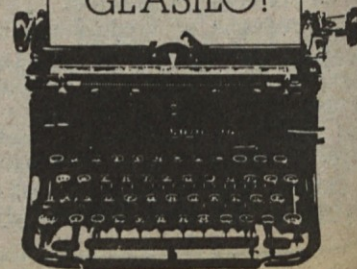
In pijača je prijetno hladna! Škoda le, da je počitniški dom v sezoni že popolnoma zaseden.

M. M.

Upravnik doma Ivan Kovačič in hišnik Ivan Secan-Nino, ki skrbi za stavbo tudi pozimi

DOPISUJTE
V
SVOJE
GLASILO!

Ob upokojitvi Anice Bergant iz Interne banke

Celo delovno dobo pri Gradisu

V sedanjem dinamičnem času se redko zgodi, da kdo dočaka upokojitev pri istem podjetju, kjer je začel delati, ne da bi vmes menjal službo. Za generacijo, ki je pričela delati po vojni je značilno, da so ostajali v isti delovni organizaciji dalj časa. To lažje razumemo, če upoštevamo, da so rastle in zoreli s podjetjem, kjer so delali, da so živeli z njim in za njega in sestavljali čvrsto in zdravo jedro kolektiva. Zato se je na take delavce podjetje lahko zaneslo in tako prevzemalo tudi najbolj zahtevna dela.

Ena takih delavk, ki je polno delovno dobo preživela v istem podjetju, je **Anica Bergant** iz Gradisove Interne banke. Z delom je pričela po vojni na takratni »direkciji« v kadrovski službi. Ker je bila vestna in natančna, je napredovala in prišla v računovodstvo. Leta 1954, ko je bila ustanovljena, oz. se je razširila gradbena enota za ljubljansko območje, je bila dodeljena v oddelek za obračun plač, nato pa v materialno knjigovodstvo. Po reorganizaciji takratne »centrale«, se je 1969. leta ponovno vrnila v finančno knjigovodstvo. Tam je ostala vse do ustanovitve Interne banke, kjer je postala ena prvih delavk tega kolektiva. Zaupana ji je bila odgovorna naloga na finančnem področju.

Razen teh službenih zadolžitev je bila aktivna v samoupravnih organih v sindikatu in pri športu. Sodelovala je tudi v mnogih akcijah udarniškega dela na raznih Gradisovih ekonomijah.

Vestnost, natančnost, vztrajnost in skromnost so njene odlike, zato je delala na zahtevnih in odgovornih po-

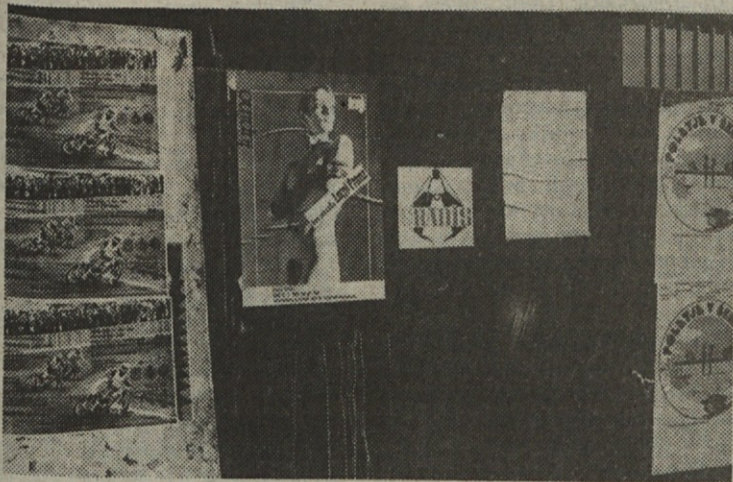
Anica Bergant

dročjih. Vendar tako skromen zapis ne more dati prave predstave delavke, ki je vso svojo delovno energijo vgradila v Gradis.

V zasluženem pokoju ji želimo še naprej mnogo sreče v življenju, predvsem pa zdravja.

Gradis tukaj in povsod

Tudi to je »imidž«

Šport, zabava in trdo zidarsko delo nekako ne sodijo skupaj — čeprav je res, da je tudi sprostitvev neobhoden del življenja. Toda, če so se simboli dela in počitka že znašli na istem mestu, naj, recimo, predstavljajo celovitost življenja. Morda pa bo komu skrenil pogled še na Gradisov znak. Malo reklame pa tudi ne škoduje, ali ne?

M. M.

Učenci in profesorji šolskega centra iz Bytostava — Ostrava (ČSSR) so se za spomin slikali v parku počitniškega doma v Ankaranu

Učenci Gradisa in Bytostava so bili na izletu

Več kot samo prijateljstvo

Letos je poteklo 20 let od prvega obiska učencev Bytostava iz Ostrave (ČSSR) v Sloveniji. Sodelovanje se je začelo leta 1965, ko se je Mirek Mokroš, direktor šolskega centra v Ostravi mudil v Ljubljani, kjer se je zanimal za to, kako poteka izobraževanje učencev pri nas. Oglasil se je tudi v Gradisu pri Lojzetu Cepušu in takrat se je porodila ideja o sodelovanju in izmenjavi učencev, ki se je kasneje še razširila na izmenjavo dopustnikov. Na osnovi tega dogovora je leta 1966 prišla k nam prva skupina učencev iz Bytostava, isto število naših učencev pa je obiskalo Češkoslovaško.

Sodelovanje je lepo potekalo vsa ta leta. Tako je tudi letos prišla k nam skupina učencev in njihovih profesorjev iz šolskega centra Bytostava iz Ostrave. Istočasno je bila na Češkem skupina naših učencev.

Učenci in profesorji iz Bytostava so bili na rekreativnem oddihu v našem počitniškem domu v Ankaranu. V tem času so si ogledali tudi gradbišče 60.000-tonskega silosa v Luki Koper, obiskali pa so tudi naš počitniški dom v Poreču.

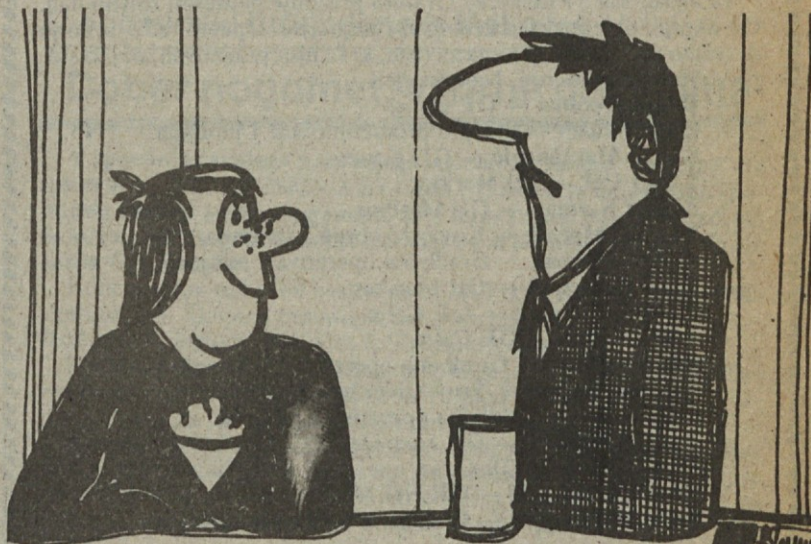
Na povratku v Ostravo so se

ustavili tudi v Postojni, kjer so si z velikim zanimanjem ogledali Postojnsko jamo, en dan pa so imeli na voljo tudi za ogled Ljubljane.

Po odhodu učencev je k nam 1. julija že prišla prva skupina delavcev iz Bytostava, ki bodo svoj doust preživeli v Ankaranu. Isti avtobus pa je 3. julija na Češko odpeljal skupino naših rekreatantov.

Druga skupina rekreatantov se bo izmenjala v drugi polovici avgusta.

C.P.

— Oči! Zimske igre, letne igre, to in ono srečanje... Imate splohn kakšno obdobje, ko se ne igrate in ne srečujete?

Iz Prešernove družbe

Naročite se na Redno letno zbirko 87

Prešernova družba je s svojimi najboljšimi sodelavci že začela pripravljati Redno letno knjižno zbirko za leto 1987. Cena knjig bo tudi letos izjemno nizka — vsaj za današnje razmere. Naročniki zbirke imajo kot člani Prešernove družbe ugodnosti tudi pri nakupu drugih knjig Prešernove družbe.

Predstavljamo vam Redno letno zbirko 1987, ki jo lahko naročite na naslov:

Prešernova družba
Opekarska 4a
61000 Ljubljana

Redna letna zbirka 1987 izide 3. decembra 1986, v njej pa so naslednje knjige:

1. Prešernov koledar 1987
2. Luj Šprohar — Tudi jaz vidim
3. Anton Ingolič — Zgodilo se je
4. Mimi Malenšek — Počitnice v Bayanagi
5. Andrej Seliškar in Tone Wraber — Travniške rastline na slovenskem

6. Vladimir Utvič — Velike in male bolezni človeštva

Cena od 1. julija 1986:
— broširana 3.400 dinarjev
— vezana 4.900 dinarjev

Radi bi vas opozorili tudi na program drugega letnika Zakladnica uspešnic Prešernova družbe. Prvi letnik zbirke Zakladnica uspešnic je izšel v visoki nakladi 12.000 izvodov in je že nekaj mesecev razprodan. Odkod tako velik uspeh zbirke? Njene odlike so bogata vsebina, velika umetniška in pripovedna moč vseh del, lepa oprema in še kaj — predvsem pa: naslove je pomagalo izbrati nad 2.000 članov Prešernov družbe. Zato je ta zbirka resnično zbirka bralcev.

1. Arnold Krieger — Mlada ljubezen (dve knjigi)
2. Emil Ludwig — Kleopatra
3. Prosper — Mérimée — Carmen
4. Emile Zola — Therese Raquin
5. Alberto Moravia — Ciociara (dve knjigi)
6. A. J. Cronin — Angeli noči

Do izida je cena 8.900 dinarjev, prodajna cena pa bo 10.900 dinarjev.

Abrahami!

Prišel je pote Abraham,
te popeljal v svoj hram.
Ne skrbi, če je mimo pol stoletja,
pri nas si deležen večnega poletja.

Ta mesec kar 17 delavcev Gradisa praznuje petdeseti rojstni dan. Ob okrogli obletnici jim želimo vse najboljše. Upamo tudi, da so jo dostojno proslavili, oziroma za tiste, ki še niso praznovali, naj to storijo obletnici primerno. Na zdravje!

- Drago Herman — GE Celje
- Ignac Čanadi — Strojno prometni obrat Ljubljana
- Slavko Maksimović — GE Koper
- Viktor Caf — GE Maribor
- Avgust Kerman — GE Maribor
- Vincenc Močnik — Kovinski obrati Ljubljana
- Avdić Sulejman — Gradbena operativa Ljubljana
- Ignac Pokeršnik — GE Maribor
- Radoslav Simović — GE Celje
- Ana Zemljak — GE Celje
- Ibro Gračanin — Gradbena operativa Ljubljana
- Miroslav Kajzelj — Projektivni biro Ljubljana
- Šefik Pašić — Gradbena operativa Ljubljana
- Amir Hašimović — GE Jesenice
- Jakob Golob — GE Celje
- Dragutin Tomašić — GE NG Maribor
- Rade Maksimović — Gradbena operativa Ljubljana

M.F.

Nič nas ne sme presenetiti 1986

Zaščita pred jedrskim, kemičnim in biološkim orožjem

Današnji svet bremenijo številna nasprotja. Čas, v katerem živimo, je čas znanosti, tehnike in blaginje, a tudi čas in svet siromaštva in nepravilnosti. Nikdar v zgodovini človeštva še niso bila taka nasprotja kot zdaj, še toliko več skrbi pa vzbujajo dejstva, da ima svet danes mnoga najsodobnejša orožja za množično uničevanje in številne jedrske elektrarne, ki so velika nevarnost za človeštvo, saj smo bili priče grozljive nesreče v JE Černobil (SZ) in posledic, ki smo jih čutili tudi pri nas. Tekma v oboroževanju se nadaljuje, kljub prizadevanjem predvsem neuvršenih držav, da bi zaustavili kopičenje orožja, ki ga je že zdaj toliko, da bi lahko nekajkrat uničilo vse, kar obstaja na zemeljski obli.

Po drugi svetovni vojni so se vrstile in se vrste mnoge lokalne vojne. Zadnje čase je prišlo do splošnega poslabšanja stanja v svetu. Boj velikih sil za vplivna območja se nadaljuje, pospešeno tekmovanje med velikimi silami in bloki za razširitev pozicije je rodilo nevarne vojaške doktrine, ki naj bi zagotavljale »nacionalno varnost«. Prišlo je tudi do zastoja na pogajanjih za popuščanje. Pogovori o razoročitvi pa so, upajmo, le začasno prekinjeni. Jedrsko orožje po drugi svetovni vojni res ni bilo uporabljeno, toda veliko manjših jedrskih izstrelkov, ki jih imajo velike sile, je kljub temu nenehna grožnja miru. Od uporabe najmanjših do uporabe največjih pa je le korak...

Tudi druga vrsta orožja za množično uničevanje ljudi, živali ter rastlinstva — bojni strupi — ni za današnji svet nič manj nevarna. Bojne strupe in kemične zmesi znajo proizvajati skoraj povsod po svetu in polnijo z njimi vojaške arzenale. In čeprav je tovrstno orožje po mednarodnih sporazumih prepovedano, skorajda ni vojne od leta 1945 naprej, v kateri nasprotniki ne bi uporabljali teh strupov. Vietnam, Kampučija, Irak, Iran in druga bojišča to potrjujejo.

Tudi biološko orožje postaja pomembno. Število klic, ki bi jih lahko uporabili na razne načine, je skoraj neomejeno. Veliko je bolezni, ki se širijo v obliki epidemij po naravni poti ali na umeten način — kot biološki napad.

V morebitni agresiji na našo domovino ali nasploh ob spopadu velikih sil bi lahko bili tudi mi cilj napadov z jedrskim, kemičnim ali biološkim (JKB) orožjem. Manj je verjetno, da bi v napadu na Jugoslavijo sovražnik uporabil orožje največje

moči. Možno in verjetno pa je, da bi nekatere cilje napadel s šibkejšim jedrskim orožjem, uporabil tudi kemično orožje, veliko pa je možnosti tudi za uporabo biološkega orožja. Zaradi posebnosti v učinkovanju jedrskega, kemičnega ali biološkega orožja bi čutili nekatere posledice tudi, če bi kdo s tem orožjem napadel naše sosede.

Ob vsem tem orožju in učinkih se zastavlja vprašanje, kakšne so splošne možnosti obrambe in zaščite.

Naravno je, da mora proizvajalec orožja hkrati rešiti vprašanje lastne zaščite, kar ni vedno lahko in enostavno. Obramba in zaščita je možna, a seveda za tiste, ki se skrbno pripravljajo nanjo.

Za uspešno zaščito in obrambo je nujno poznati in obvladati:

— vrste orožja, način uporabe, delovanje in škodljive vplive na človeka in okolje,

— možnosti za zmanjševanje delovanja orožja od samega začetka uporabe,

— načine pravočasnega odkrivanja napada in učinkovitega obveščanja, alarmiranja prebivalstva o nevarnosti,

— možnosti za kolektivno in osebno zaščito,

— načine odpravljanja in blaženja posledic napada,

— učinkovite — enostavne — stopke prve pomoči, samopomoči in medsebojne pomoči,

— organiziranost družbenopolitične skupnosti v sistemu zaščite in reševanja prebivalstva in materialnih dobrin.

Človek je bil in ostal najpomembnejši dejavnik tudi v obrambi pred jedrskim, kemičnim in biološkim orožjem. Zato bo letošnja vaja NNNP namenjena urjenju pred JKB orožjem.

Ne prezrite

Visok krvni pritisk

Bolezen je zelo razširjena (tudi med delavci v Gradisu) in hudo ogroža naše zdravje. V Sloveniji je registrirano preko 100.000 hipertonicov, ker pa je znano, da je ta bolezen »tiha ubijalka«, ki dolgo ne dela nobenih težav, se ocenjuje, da je ta številka vsaj še dvakrat večja.

Idealen krvni pritisk ne glede na starost je 120/80. Svetovno zdravstvena organizacija je sprejela priporočilo, po katerem je zgornja meja normalnega krvnega pritiska 140/90 mmHg. Visok krvni pritisk okvari srčno mišico ter stene žil odvodnic (arterij) po vsem telesu. Ogrožene so zlasti žile srca, možgan in ledvic. Riziko za koronarno bolezen je pri hipertonicih trikrat večji, za okvaro srčne mišice štirikrat večji, možganska kap pa je sedemkrat pogostejša, tako, da nezdravljen visok krvni pritisk bistveno skrajša pričakovano življenjsko dobo.

Od številnih faktorjev, ki so vpleteni v nastanek te bolezni, naj omenimo predvsem dva, to sta debelost in stres. Bolezen moramo aktivno iskati, v diagnostiki je potem potrebno opredeliti stopnjo in vrsto bolezni, predvsem izključiti druge bolezni, ki povzročajo visok krvni pritisk in nato bolezen ustrezno zdraviti.

Pri zdravljenju je predvsem pomembna skrb za lastno zdravje z zdravim načinom življenja, to pomeni pravilno razmerje med delom, počitkom in prostim časom, pravilna prehrana ter redna dozirana aktivna rekreacija. Če je kljub vsem tem ukrepom potrebno jemati tudi zdravila, jih mora pacient jemati redno in dolgo časa ob rednih kontrolah krvnega pritiska.

Odd. za soc. in zdrav. varstvo

1. Pogačnik, 2. Božič, 3. Kristanič

Dan pred Gradisovimi letnimi športnimi igrami, so se v Kopru stali tenisači in tenisačice na 8. teniškem turnirju Gradisa. Sodelovalo je 24 tenisačev in 4 tenisačice.

Janez Pogačnik

Program je predvideval, da se bo turnir odigral na šestih igriščih športno-rekreacijskega centra Bonifika, vendar je slabo vreme popolnoma spremenilo potek turnirja. Tenisači niso v celoti odigrali niti prvega kola, ko se je nad Kopro vlil dež in prekinil vsa srečanja.

Po enournem čakanju so se igrišča le nekoliko posušila, tako da so vsaj odigrali prvo kolo, nakar je začelo še močneje deževati in je padla v vodo vsaka misel, da bi na igriščih Bonifike turnir lahko speljali do konca. Organizatorji so skušali dobiti nadomestna igrišča v Strunjanu in Portorožu, vendar tudi tam ni bilo bolje.

Popoldan je ostala še edina možnost, da bi turnir končali na dveh igriščih v Ankaranu, vendar tako, da bi odigrali samo srečanje boljše skupine in v ženski konkurenci

Tako je tudi bilo. Za prvo mesto sta se pomerila Janez Pogačnik (OGP) in Črt Božič (GE Maribor), za tretje pa Peter Kristanič (Biro Maribor) in Alojz Polajnar (DSSS). Vrstni red je bil na koncu tak: 1. Pogačnik, 2. Božič, 3. Kristanič in 4. Polajnar.

Pri dekletih je bil vrstni red tak: 1. Jolanda Kacafura (GE Maribor), 2. Lojzka Lešnik, 3. Zdenka Perkovič in 4. Marija Tekavec (vse DSSS). C.P.

Končano je državno prvenstvo v kegljanju

Ekipe Gradisa je bila peta

V prejšnji številki Gradisovega vestnika smo poročali o uspehih Gradisovega moštva, ki je po prvi polfinalni tekmi vodilo s precejšnjo prednostjo. Na finalnem tekmovalju, ki je bilo 21. in 22. junija v Splitu, pa so največ pokazali kegljači Medveščaka, ki so že lani bili državni prvaki. Podrli so 10.916 kegljev, tekmovalci Gradisa pa 10.432 — Hočevar 1767, Janša 1701, Zdešar 1711, Urbanc 1716, Juvančič 1790 in Bizjak 1747 kegljev. Dosegli so peto mesto, kar je v močni konkurenci zelo lep uspeh.

M.M.

Tečajniki pozorno poslušajo razlago teniškega učitelja o osnovnem udarcu v tenisu — o forhandu.

Teniški tečaji za delavce ljubljanskih tozdov

Tenis je med gradisovci vse bolj priljubljen

Z lepotami belega športa se v Gradisu ukvarja že kar lepo število delavcev, vendar je vse več tudi takšnih, ki želijo obvladati to igro. Zato so v Ljubljani organizirali dva teniška tečaja — prvega junija in drugega julija.

Obeh tečajev se je udeležilo čez 20 fantov in deklet, ki so se v desetih urah seznanili z najosnovnejšimi udarci v tenisu, poskusili pa so tudi servis.

Izvedbo tečaja je prevzel Teniški klub Partizan Vič. Glede na ne-

zmanjšani interes po spoznavanju teniške igre je v pripravi tudi tretji tečaj, ki naj bi bil avgusta.

Kandidati se lahko prijavijo pri našem športnem rektorju Alojzu Polajnarju na DSSS.

C.P.

5. spominski turnir Janeza Makovca

Dober nogomet, vzorna disciplina

V spomin na svojega nekdanjega sodelavca, Janeza Makovca, sta osnovni organizaciji ZSMS in ZS tozda GE Jesenice organizirali spominski turnir v malem nogometu, ki je letos že peti po vrsti. Srečanja so bila na igrišču pod Mežakljo, turnirja pa se je udeležilo osem ekip iz tozda GE Jesenice.

Končni vrstni red je bil naslednji: 1. MIŠ II, 2. Kranj I, 3. Tesarska skupina I, 4. Skupina betonskih del, 5. Jeklarna 2, 6. Jeklarna 2 — Bratstvo, 7. Strojna služba in 8. Železokrivnica.

Prvovrstična ekipa je prejela pokal, ki ga je izročil vodja tekmovalnja Drago Tarman, ostali pa so prejeli diplome za sodelovanje na turnirju. Pokal za fair play so prejeli igralci ekipe Kranj I.

Vsi udeleženci spominskega nogometnega turnirja Janeza Makovca so pokazali primerno raven nogometnega znanja. Posebej je treba pohvaliti vzorno disciplino in obnašanje nastopajočih, ki so ga pokazali na igrišču in tudi po končanih srečanjih.

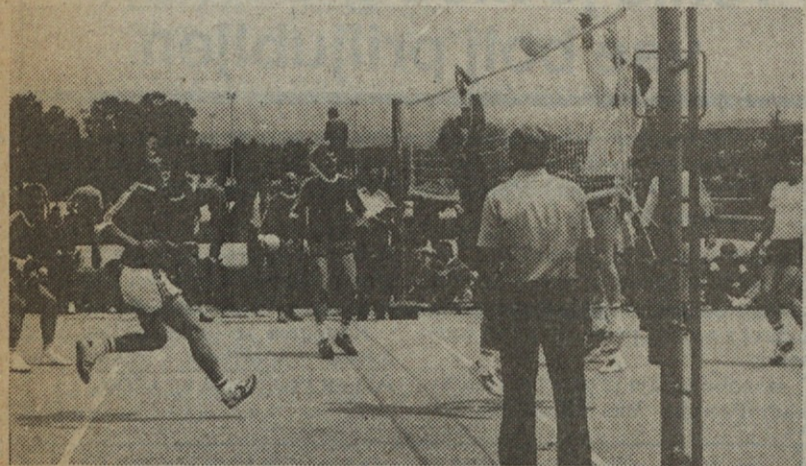
Športniki SPO v pričakovanju razglasitve rezultatov

Po objavi rezultatov — navdušenje ob zasedbi prvega mesta

Pri balinanju je potrebna zbranost...

Odbojkarji sredi zagrizenega boja

V telovadnici osnovne šole, kjer so igrali namizni tenis, je bilo zelo vroče in soparno, kar pa se na borbenosti ni poznalo

32. letne športne igre Gradisa

Družabno in športno

Športnice in športniki vseh Gradisovih tozdov, skupnih služb, interne banke in uprave delavskih domov so se letos zbrali že dvaintridesetič, kar je za naše razmere že kar lepa tradicija. Srečanje so tokrat pripravili Koprčani, kar je bilo dobro, saj je v ostalem delu Slovenije te dni še deževalo.

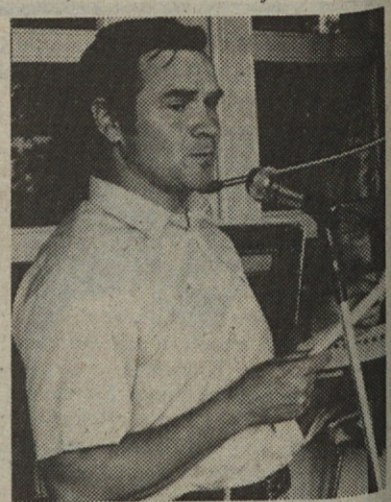
Pomen množičnega športa ni le v sprostitvi, rekreaciji, temveč predvsem v skrbi za zdravje in v tem, da zbližuje ljudi. Boljše zdravje pomeni manj izostankov z dela in boljše delovne rezultate, pristnejši medsebojni odnosi pa lahko veliko pripomorejo k hitrejšemu in lažjemu reševanju težav pri delu in s tem k boljšim rezultatom. Zato je prav, da je v Gradisu toliko zanimanja za športna in družabna srečanja, saj lahko kolektivu le koristijo.

Športnih iger se je letos udeležilo čez 800 tekmovalcev, pomerili pa so se v sedmih disciplinah: odbojki, streljanju, kegljanju, namiznem tenisu, malem nogometu, balinanju in šahu.

Ekipe so se v Kopru razvrstile takole:

Odbojka moški: GE Ravne, GE Jesenice, GE Celje, NG Maribor, SPO (prvih pet mest), ženske: GE Maribor, PB Maribor, GE Jesenice, GO Ljubljana, NG Maribor.

Streljanje — moški: KO Maribor, GE Celje, GE Ptuj, GE Maribor, OGP, ženske: LIO Škofja Loka, KO

Direktor tozda GE Koper, Štefan Marijan pozdravlja udeležence LSI pred sklepno slovesnostjo

Šahisti napenjajo možgane, Koprčani (na levi) se borijo z GE Maribor

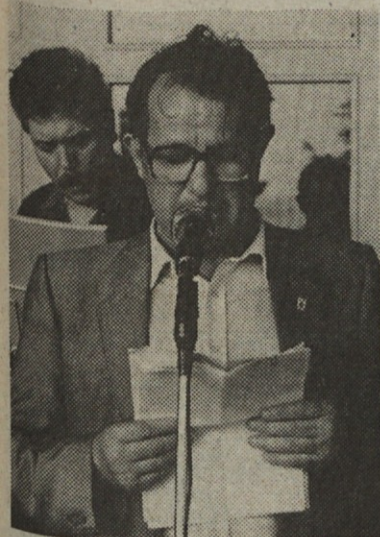

Pokal gre iz rok v roke — vsak se je hotel vsaj dotakniti simbola zmage

srečanje — zmaga SPO

Maribor, SPO, GE Maribor, GE Ptuj.

Kegljanje — moški: GO Ljubljana, KO Maribor, GE Jesenice, KO Ljubljana, SPO, ženske: GE Maribor, DSSS, GE Ptuj, GE Koper, GO Ljubljana.

Predsednik častnega razsodišča Gradisovih iger, Janez Vodopivec

Namizni tenis — moški: PB Ljubljana, KO Maribor, SPO, DSSS, OGP, ženske: PB Ljubljana, NG Maribor, KO Maribor, GE Celje, SPO.

Mali nogomet: GE Celje, GE Jesenice, SPO, GO Ljubljana, GE Koper.

Balinanje: OGP, NG Maribor, LIO Škofja Loka, GO Ljubljana, GE Ptuj.

Šah: GO Ljubljana, GE Maribor, GE Jesenice, SPO Ljubljana, NG Maribor.

Večino tekem so ekipe odigrale na igriščih športno-rekreacijskega centra Bónifika, nekaj pa v športnih dvoranah v samem centru mesta. Edino kegljanje je bilo v hotelu Adria v Ankaranu. Tehnična pri-

Končna skupna uvrstitev pa je takšna:

Tozd	Točke
1. SPO Ljubljana	86
2. KO Maribor	84
3. GO Ljubljana	82
4. GE Maribor	80
5. GE Celje	77
6. GE Jesenice	77
7. GE NG Maribor	75
8. GE Koper	61
9. GE Gradnje Ptuj	56
10. DSSS	47
11. OGP Ljubljana	44
12. KO Ljubljana	42
13. LIO Škofja Loka	40
14. PB Ljubljana	31
15. GE Ravne	23
16. PB Maribor	22
17. DS Interna banka	10
18. Inženiring	8
19. Uprava del. domov	6

Tudi Stane Fidler (s kravato), direktor SPO ne more skriti zadovoljstva ob zmagi.

Športnim igram ob rob

Šahisti brez pogojev in miru

Citat tovariša Krnca ob zaključku 32. letnih športnih iger Gradisa v Koprju se je glasil: »Zahvaljujem se organizatorju za odlično organizacijo športnih iger Gradisa.« Znan stavek, na katerega sploh ne bi bil pozoren v normalnih okoliščinah, vendar teh ni bilo, vsaj kar se tiče organizacije v zame najbolj občutljivi panogi, v šahu.

Namreč, ko smo prišli na mesto tekmovanja, so bila vrata zaklenjena. Vendar so se nekako spomnili in vrata malo pred začetkom le odklenili. Drugo presenečenje — prostor v katerem smo igrali: stoli in mizice od prvoolčkov, pa še to v dveh ločenih prostorih, tako da smo se morali ves čas seliti, kar je nedopustno. In tretjč, ni bilo niti toliko papirja, da bi pri vsakem kolu vpisali ekipe in rezultate, tako da smo morali te javljati ustno. Pa tudi potrebnega miru za igro ni bilo.

Seveda je to onemogočalo normalen potek tekmovanja, vplivalo pa je tudi na osebno razpoloženje tekmovalcev, tako da sem se tudi sam brez potrebe prepiral zaradi slabe, oziroma zelo slabe organizacije.

Menim, da opisani citat iz govora tov. Krnca ne ustreza dejanskemu stanju, vsaj kar se tiče šahovskega tekmovanja na naših igrah. S tem mojim mišljenjem se strinjajo vsi šahisti, ki so se udeležili iger. Drugič v takih pogojih ekipa iz GO Ljubljana ne bo nastopila.

vodja šahovske ekipe GOL-a
Rajko Ivič

prava iger je bila zaupana ZTKO Koper.

Se bolje kot tekmovanje je Koprčanom uspelo družabno srečanje, ki je še utrdilo na športnem terenu sklenjena prijateljstva. Tekmovalce in goste je pozdravil direktor tozda GE Koper Štefan Marijan, razdelili so pokale in priznanja, nato pa se je nadaljeval veseli del srečanja, kj je, kot je v takih primerih običajno, dosti prehitro minil. Zagotovo pa nikomur ni bilo žal, da je prišel v Koper.

M. M.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine mame se zahvaljujemo sodelavcem in OOOZS za izkazano sožalje in cvetje.

Jožica Orel, DSIB
Polonca Kogovšek, DSSS

Nagradna križanka

V tej številki nadaljujemo z objavljanjem nagradne križanke in upamo, da ne boste imeli preveč težav pri reševanju. Nagrade so kljub inflaciji žal ostale enake, to je od 300 do 700 dinarjev od petega do prvega mesta.

Pravilne rešitve pošljite na naslov: GIP Gradis, Šmartinska 134 a, Uredništvo Gradisovega vestnika — Nagradna križanka in to do 10. avgusta.

GRADISOV VESTNIK je glasilo delavcev delovne organizacije GIP GRADIS. Izdaja ga Odbor za informacije v sestavi: predsednica Karolina Vodopivec, člani Štefan Rac, Sonja Gračanič, Ludvik Rudolf, Miranda Cattonaro in tajnik Gojmir Bernot.

Glavni in odgovorni urednik Cveto Pavlin. Tehnični urednik Matija Krnc. Člani uredniškega odbora: Milenko Nikič, Vesna Gregorič, Ludvik Rudolf, Vlado Ferbici, Vinko Damjan, Jani Klančar, Aleksander Bojanič in Tatjana Savinšek.

Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naklada 8.800 izvodov.

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana. Telefon (061) 441-422 int. 232 in 220.

NAGRADNA KRIŽANKA

	pomladno kmečko opravilo	prisilno delo v fevdalizmu	izdelovalec velikih rešet	luka v izraelu	med	slovenski kipar (drago)	veter ki piha ponoči	pritok balhaškega jezera v sz	človek, ki vse prezira	vojaški napad				
strastna ženska														
vrsta elektroprevodnik														
fatarski jezik														
ime likovnice vogelnik				del tedna				ivar kovčič levo krilo čeških husitov						
zvarjen del					del dojenčka									
	karlovac							zastupitev zaradi seča v krvi	mito trefalt		primož trubar kos	znamka švedskih avtomobilov		
	šibenik	glas pri strelu tajno društvo...									športno oblačilo			
											grška NOB grška crka			
										in oseka vrsta metulja				
	koprška tovarna avtomobilov											izrastek v ustih		
pisatelj cankar	sloviti splav (kon.....) lantani										valentin vodnik nočno zabavišče	reka v zrn		
	velika hala	pravokotnik	del elektro napeljave	tračnica	kmečki puntar gregorič pevka štefok						ameriški antropolog (franz) srbska reka			
dobava								ženska iz grškemit. iz črk adarina						
luknja v zemlji							kavbojke (blue...)	ljubitelj lepega		črna zemlja plefena torba				
brisanje potu s čela									kalcij nočni pojav		skandinavski drobiž			
časovni termin				eden od čutov	oče	derivat alkohola					inženir (kratica)	staroperzijski vladar	srbsko m. ime	beograjsko sindikalno glasilo
tropska aloi podobna rastlina						očka					dedalov sin rijeka			
beograjska knjižna založba						zane-marjena ženska								
in katoda						letovišče na hvaru								